

PŘEDMLUVA	9	
PODĚKOVÁNÍ	13	
1	HISTORICKÁ PAMĚŤ A HISTORICKÉ VĚDOMÍ V INTERDISCIPLINÁRNÍM NÁHLEDU	15
1.1	Hermeneutický odkaz pro současné pojetí dějinného vědomí	15
1.2	Historická paměť – paměť komunikativní a kulturní	17
1.3	Místa paměti	22
1.4	Paměť ve vztahu ke klíčovým etapám historie	25
1.5	Historické vědomí a historická kultura jako ústřední kategorie oborové didaktiky dějepisu	28
2	K VÝZKUMU HISTORICKÉHO VĚDOMÍ	51
2.1	Empirický výzkum historického vědomí v kontextu emancipace oborových didaktik	51
2.2	Historické vědomí jako výzkumný problém	52
2.3	Empirický výzkum historického vědomí v zahraničí (s akcentem na německou didaktiku)	54
2.4	Empirický výzkum historického vědomí v českém prostředí	67
2.5	K metodologické stránce výzkumu historického vědomí	72
2.6	Perspektivy a další cesty výzkumu v didaktice dějepisu	76
3	VÝZKUM HISTORICKÉHO VĚDOMÍ ČESKÝCH ŽÁKŮ, STUDENTŮ A UČITELŮ DĚJEPISU	79
3.1	Cíle projektu	79
3.2	Kontext výzkumu	80
3.3	Obsahová koncepce výzkumu	81
3.4	Organizační rámec a výzkumný design	85
3.5	Popis zkoumaného souboru	88
3.6	Metody sběru a zpracování dat	92
3.6.1	Kvantitativní výzkum	93

3.6.2	Kvalitativní a smíšený výzkumný přístup	93
3.6.3	Metoda focus groups	96
3.6.4	Zpracování a interpretace kvalitativních dat	99
3.6.5	Etické aspekty výzkumu historického vědomí	100
4	RODINNÁ PAMĚŤ – CESTA K POZNÁVÁNÍ MINULOSTI	103
4.1	Místo rodinné paměti v didaktice dějepisu	103
4.2	Z výzkumu historického vědomí ve vztahu k rodinné minulosti	105
4.3	Jaký vztah mají (budoucí) učitelé dějepisu k rodinné historii?	106
5	CO NÁS ZAJÍMÁ NA HISTORII?	121
5.1	Motivační impuls k poznávání historie	121
5.2	Jak často a proč se o historii hovoří	124
5.3	Preference různých perspektiv historie	129
5.4	Kam by směřovaly výpravy „strojem času“?	136
6	VÝZNAM HISTORIE – FAKTORY UTVÁŘENÍ HISTORICKÉHO VĚDOMÍ – OSOBNÍ „FILOZOFIE“ DĚJIN	139
6.1	Informační zdroje k historii	140
6.2	Akcentace vzdělávacího obsahu dějepisu a forem připomínky historických událostí	142
6.3	Faktory ovlivňující utváření historického vědomí	145
6.4	Hybatelé a zákonitosti dějin	147
7	ČESKÉ DĚJINY JAKO NEDÍLNÁ SOUČÁST KULTURNĚ-HISTORICKÉ IDENTITY	153
7.1	Významné letopočty dějin českých zemí	153
7.2	Česká místa paměti v historickém vědomí	159
7.3	Hrdost na události české historie	165
7.4	Čeští národní „hrdinové“ a „zrádci“	169

8	POSTOJE KE KLÍČOVÝM A KONTROVERZNÍM UDÁLOSTEM ČESKÝCH DĚJIN PO ROCE 1945	171
8.1	Preference nejnovějších dějin v koncepci školního dějepisu	171
8.2	Vybrané kontroverzní události z pohledu empirického výzkumu	173
9	INTERKULTURNÍ DIMENZE HISTORICKÉHO VĚDOMÍ	187
9.1	Proměny interkulturního vzdělávání	187
9.2	Obliba evropských národů	188
9.3	Český autostereotyp a heterostereotypy sousedních národů	193
9.4	Hodnocení osobních zkušeností s příslušníky národnostních menšin	200
9.5	Hodnocení současných vztahů České republiky se sousedními zeměmi	203
9.6	Analýza vztahů mezi proměnnými (korelační analýza)	204
9.7	Interkulturní postoje a výuka dějepisu	206
	ZÁVĚREČNÉ SHRNU TÍ	211
	SUMMARY	215
	ZUSAMMENFASSUNG	221
	LITERATURA	227
	INTERNETOVÉ ZDROJE	245
	SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	247
	JMENNÝ REJSTŘÍK	251
	VĚCNÝ A MÍSTNÍ REJSTŘÍK	255
	PŘÍLOHY	267